

САНД ОЛОХ

ХАБЫАТ

1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫТААҢЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҢЫ-СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 87 (7004)

1990 жыл, От ыйын 21 күнү,
СУБУОТА

Сыпата
3 харчы

АГРОПРОМЫШЛЕННАЙ ХОЛБОХУК СОВЕТЫГАР

Соторутааҕыта ОАПХ советын уочараттаах мууһаа буолан ааста. Кини кээкэ боппуруостары дүүллэстэ. Бастакытын, ОАПХ советын компетенциятыгар киирер саҥа номенклатураны бигэрэттэ. Ол курдук «Социалистической предприятие туһунан Союзонго» олохуран уонна үрдүкү советскай, партиянай уураахтарга, дыһаалларга ыйыттар сүбэлэһиннэртэ тирөөрөн совет барыта 122 киһини бэйэтин номенклатуратыгар ылтэ. Эбэтэр, ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун номенклатураларыгар киирбэт тыа хаһаайыстыбатын специалистарын, салаллар үлэһиттэрин бэйэтин көрүүтүгэр уонна бигэрэтиитигэр ылтэ. Олорго киирэр буоллулар: ОАПХ аппаратын бары специалистара, совхозтар кылаабынай специалистара, управлююцайдара уонна ОАПХ киһини киирэр бары тарилталар, предприятиялар салаллааччылар, кылаабынай специалистара. Итинсэ боппуруоһунан бу саҥа бигэрэтиит номенклатурага киирер специалистары, совхозтар управлююцайдарын бигэрэтиит буолла. Ол сүүнүнэн маннан дьон туһааннаах дуобунастарга бигэрэтииттэр: Паллудкай Константин Константинович, Субуруускай аатынан совхоз кылаабынай экономистынан, Иванова Михаил Михайлович бу совхоз кылаабынай бухгалтериянан, Платонов Аркадий Васильевич «Бахсы» совхоз кылаабынай экономистынан, Ефремов Роман Дмитриевич «Чурапчы» совхоз Түбэтэстаада отделениетын управлююцайынан, Гуляев Анатолий Васильевич оройуоннааҕы эт-үүт комбинатын кылаабынай экономистынан, Александров Николай Ериеевич «Мугудай» совхоз Төлөйдөмү отделениетын уонна Платонов Егор Егорович «Чурапчы» совхоз Сылаһнааҕы отделениетын управлююцайдарынан.

Совет «1990—1991 гг. общественной сүүбү кыстыгар бэлэмнүүн туругун туһунан» «Агропромэнерго» предприятие начальнигы а. т. таб. Толстоухов Н. П. информацийтын иһиттэ. Манн тэнэ бу боппуруоска атын да туһааннаах хааччылар тарилталар салаллааччыларын быһаарышларын иһиттэстэ.

Информацияттан иһиттэххэ, ааспыт кыстыкка общественнай сүүбү барыта 109 хотонунан кыстатыллыбыт. Ити кэмнээри сибдизиньняан, хотоннорго 65 м.д.д.м. таһаарар транспортердар, 98 ыһаҕы механизациянай ыһаҕын установкакалар бааллар. Ыһаҕы уулатын адыас ахсааннаах хотонго баар. Көстөрүн курдук, фермалар механизацияларын турута барт сэмэй, тарбахха баттайар ахсааннаах. Дына, ордук бу кэмнээри сыһарга, бары тигүүнэи туугулаах хотоннорго механизация толору көрүлэр. Онон даҕаны толору механизациялаах хотоннор элбээбит буолуохтарын сөн этэ. Олору үлэлэтин кыстык биир боччумаах сорукарыттан биирдэстэрэ. Ол эрэри «Агропромэнерго» предприятие баара эрэ. Эрилик Эристин аатынан, Субуруускай аатынан уонна «Чурапчы» совхозтары кытта дуогабардаспыт. Онон үлэ сүрүннөөн бу үс хаһаайыстыбаларга кытыллар, олорго анал биригээдэлэр үлэллилэр. Атыттарга үлэ саралана илин. Аны быһылы кыстыкка баар коридордары үлэлэтин сорука эмиэ туурар. Оттон баалар ааспыт кыстыкка үлэллиллэбэтэхтэрэ, онон күн бүгүн хайдах туруктаахтар эмиэ биллибэт. Үгүстөр билиналларын, сорукаро тононон бүлүүт, туһанылыыт туруктаахтар. Ол эрэри ити нормосахтар уонна фермалар механизацияларын хайдах туох баһааныаалахтарыгар мнэстэтигэр дефентэй акталар оһоһуллубаттар. Онон көмө оһоһуллар, үлэ ыйыттар даҕаны буоллаҕына ханнын ферма туох итээстэстэ, туохтан туугулаах чолчу биллибэт. Быһата, ОАПХ бу советыгар информацияларын да дьон, ыйырылаах да табаарыстар баһааныаа ис дьинин чуолкайдаатылар. Муһаах уруккулун, эмиэ кэлтэй кэсэтиннэ, ол суох, бу суох, дьин анардастаы көрдөөн, оһоһторон ыла оһор хайыс

халаахтын барда.

Кырдык, этэр буоллаха, тийиһимэт-түгэммэт ханна барыай? Баар, Холбоур, үгүс сирдэргэ подстанциялар, трансформатордар эрээрдиэр, кыамталара да элбээтэстэ, Фермалар механизацияларын, нормосахтары үлэлэтингэ уонна сорукаро, холбоур, быйыл 10 хотону электро-уотунан сыһытыга кылларын, матырыааллар, оборудованиелар, саппаас чаастар тийбэттэрэ мэлдьитин сыһы боппуруостаран биирдэстэрэ уонна кыаллыбатахтар. Ол эрэри маннаах тэрээһин биир молтох орто эмиэ көүрөйөн тахсар. Ол эбэтэр ыйыталаһан чуолкайдаа-бытара биир да сиртэн, хаһаайыстыбаттан эрдэтинэ сайаанналар түспэтэхтэр. Онон ким туохха наадыа-ра суругунан түспэтэх, Ытаабат оһону эиэхтэстэ-тэр. Билигин бары тарилталар, предприятиялар дуо-габарынан, эрдэттэн оһоһуллубут саппаас быһымы-нан үлэллилэр. Холбоур, оройуон аһардас «Агро-техснаб» предприятие эрэ нөгүсө хааччылар ыһах-таах. Бары наадалаах чаастарын, оборудованиелар-тын ол нөгүсө сайаапкалаһан аһалтарар бэрээдэгэ кытаанахтык тутуһуллар. Оттон күн бүгүн совхоз-тартан биир докумуон түспэтэх.

ОАПХ совета итинниг төрдүттэн сыһа сыһааны көннөрө оһорго, дыһааны баар баһааныаа, ыһаах олохуран кэсэстэргэ, элбээтиһин үрдэтэргэ сыһааах уураағы ылына. Чуолаан, киирэр туурар хотоннорун баалаһан ыйын 1 күнүгэр, манньык уонна субан туурар хотоннорун ити ый 25 күнүгэр дьэри оромуннөөн бүтэрэргэ, эмиэ ити болдохторго хо-тоннор механизацияларын толору бэлэм оһоргого совхозтар дирекцияларын, «Агропромэнерго» пред-приятияны сорукахтаа. Онон бары отделениеларга ерөмүөһгө анал биригээдэлэри үлэлэттэ, маннаах оройуон киһини шефстэх тарилталарын, Якутскайтан Нерюнгийнтан кэлэр дьону кыһык туһанарга сүбэ-лэһтэ. Ол биллэн туурар дуогабарга тирөөрүөхтэ. Республика орто уонна үрдүкү үөрэҕин заведе-нияларын үөрэнээччилэрин уонна студенттарын этэрэ-тэрин кытта кэсэтиһингэ эмиэ тирөөр сөн.

«Агротехснаб» предприятие (таб. Шадрин А. А.) совхозтар кылаабынай инженердэрин кытта дефен-тэй ведомствэ оһонтор бары наадалаах итээс чаас-тарынан, оборудованиеларынан, матырыаалларынан сөнөөхтүк хааччыларын, оттон «Агропромэнерго» предприятие (таб. Оксешников Н. В.) фермаларга электроэнергияны туһаныны мунутуурдук нэгэ-тэригэр, улахан болдохтору ууку сыһытыга, хотон-нор микроклиматтарын туһарына, хотоннору уонна сүүсүһүттэр оһор дьаһаларын сыһытыга уураагыгар эбээһинэстэһилэр. Олору тэнэ «Агропромэнерго» предприятие фермалар ыһахан үлэлэтин механиз-ациялаһынна анал иһин эһенону бу ый 20 күнүгэр дьэри тарийн үлэлэтэригэр сорукахтаа. От ыйын 25 күнүгэр дьэри ЭПЗ-100 котельнайдары таһарга наадалаах тигир прокаты ыларга чуолкай сайаап-каны оһорон «Агротехснаб» предприятиега туһара-рыгэр сүбэлэһтэ.

Муһаахха тигир таһаарыстар уонна инфор-мация оһорбут Н. Г. Толстоухов баһааныаан чуолкайдаатынан сорука «Агропромэнерго» пред-приятия кыһа элбээтэстэ. Онон хотоннор меха-низацияларын, нормосахтары үлэлэтингэ «Агро-техснаб» предприятие, «Агропромстрой» МПМК, «Якутмелиоводстрой» МПМК курдук бөдөн, кыһаах тарилталар бары кытталлаа, чолчу сорукахтаах буолаллар аһиллэ. Бу болломтодо ыһыллар эрэ буоллаҕына общественнай сүүбү кыстыгар бэлэмнэ-нин үлэлэр болдохторго тутуһуллар ыһахтааҕа кес-төн туурар. Онон совет быһылы курдук, ыһахан кыстыкка үктээһи туран бу ОАПХ бары тарилта-ларын моральнай элбээтиһтэрэ, хас биирдик тарил-та киһин дьаһалата буоларын өссө төгүл санаатта.

ЫАННЫК ФЕРМАЛАРЫГАР

(От ыйын 18 күнүнээри турутуна)

Бастагы колонкара—күннээри валовой нам, ик-кискэ—государствога туттарыллар үүт (күннээри быһааһы), үһүскэ—ол туолуута (центнеринэн), төр-дүскэ—ыһах ахсыттан төһө үүт маналлыбыт (и-нограммынан), бэйһискэ—үүт табаарынаһа (бырыһыа-нынан).

Карл Маркс	51,7	43,7	49,5	9,6	98,4
Субуруускай	69,2	56,7	58,5	10,7	89,4
Хатыла	31,8	32	27,3	10,1	90,5
Болтоно	37,4	34,7	31,2	11,2	88,2
Эрилик Эристин	121,5	126,2	113,9	8,4	95,4
Хоптобо	31,4	33,7	30,8	7,2	98
Хадаар	29,7	29,1	28	9,2	94,2
Хаһахсыт	26,5	29,7	23,6	8,3	96,9
Чакыр	33,9	33,7	31,5	9,2	92,9
«Чурапчы»	104,4	99,9	97,2	9,9	91,9
Сылап	40,2	35,5	35,2	11,5	87,5
Нилэнки	30,8	29,4	30,2	9,5	95,7
Арыһаах	23	24,2	22	8,4	93,4
Түөйө	10,4	10,8	9,8	9,8	94,2
«Мындааһаайы»	70,2	69,2	63,3	8,2	93,4
Болутур	42,3	39	37,6	9,7	93,8
Соловьев	25,2	24,9	23,2	7,4	92
Хахыах	2,7	5,3	2,5	3,3	100
«Мугудай»	45,3	48	42,7	9	95,5
Маралаайы	23,6	25,7	22,2	7,3	96,6
Толой	21,7	22,3	20,5	11,1	94,4
«Бахсы»	53,8	43	49,5	10,1	94,6
Чыапнара	29,7	23,3	27,3	9	94,6
Толоон	24,1	18,7	22,2	12,1	94,6
Оройуон үрдүнэн	516,1	495,4	474,6	9,3	93,8
1989 с.	499,6	490,4	456,3	9,8	93,2

Бу иһиннээри наһаа-ла күннээри көрдө-рүүтүгэр баһаах көбүчү буоллулар. Ол курдук, күннээри валовой нам 17,9 центнеринэн, госу-дарствога туттары 22,8 центнеринэн, биир ыһах-тан ыһаҕы 0,2 кг үрдэ-тилэр.

Ааспыт сыл туһаан-наах кэмнээригэр үүтү ыһаҕын уонна госуаарет-нога туттары туһаан-нааһынан 16,5 уонна 18,3 центнеринэн үрдүк. Ыһа-ҕы сизмэлээһин 133 төбө-нон албаһ. Ол эрэри ааспыт сыл көрдөрүүтүн Карл Маркс аатынан «Мындааһаайы» Эрилик Эристин аатынан, «Му-гудай» совхозтар наһаа-тылар. Итинэн барыта 16,2 центнер үүт сиз-мэллэбэтэ.

Ыһаҕы күннээри үстө ыһа-ҕын «Мындааһаайы», «Му-гудай» уонна Карл Маркс аатынан совхозтарга та-риллэр. Ол даҕаны сору-каро көтүүтүлэр. Оттон уратыларга Ыһаҕы иккитэ ыһаҕын олус маасабай. Ити үүт сытагыгар оһо-руммат хоромнууу та-һаара туурар. Үүт табаа-рынаһа үрдүөхтөөр таһа-ры барыта бэлэстэ-нэр. Ол курдук, Болтоно отделениеттар ити көр-дөрү баара эрэ 88,2 бы-рыһыан, эбэтэр итинэн 1,5 центнер үүтүн сүзэр-дэ. Сылаан отделениет-тар үүт табаарынаһа 87,5 тигидэ, 2 центнер үүтү итээс туттарда. Үүтү сү-зэри итилеринэн эрэ бүппэтэ. Ыһаҕы уолла-ры таһаарыһан ээрэ, Холбоур, Хахыах отде-лениета 60 ыһаҕы уолла-ран баран ыһаарыһан көрдөрүүтүн түмүгэр биир ыһахтан үүтү ыһы 3,3

Түмүктээи эттэххэ, күннээри үлэ тэрээһинэ ордук чуолкай уонна тү-мүктээх буолуута элбээ-биттэр. Кэһини ар-даһтарган мэттириг бил-лэрди эһилинэ. Ону та-ба туһанан күннээри үстө ыһаҕын олохтуу оһуоха-ха, үлэһиттэр аһытга аралдьыбаһа үлэ режис-мин мунутуур туһанан үлэллиллэрин хаачы-ыһаах.

Р. СОФРОНОВА,
ОАПХ диспетчера,
зоотехник.

ОТТООХУНГА СОВХОЗТАР ЭБИИ ОЛОХТООБУТ УСУЛУОБУЙАЛАРА

«Мугудай» совхоз

— уопуһаага сыһаар совхоз уонна атын тарил-та үлэһиттэрэ иһиннэи мөһү оттуур буоллаха-рына, натуралан төлөбүр кэмэһин 30 бырыһыан олохтуур;

— пенсиялардаах эһе-нэ кыттан оттуур буол-лаһтарына, эһеһаа олох-тоһомут эһин төлөбүр 30 бырыһыан үрдэттиллэ төлөнөр;

— атын тарилталартан эһеһаа кыттыһан отто-һор дьөһнө туттуллар расценка сезон ыһаары-

нан манньык улаатар: от ыһаҕар оттоммут бастагы суортаах окко 50, иһиксэ суортаахха 30 бырыһыан, аһардаах ыһаҕар баста-гы суортаах окко—30, иһиксэ суортаахха—15 бы-рыһыан.

«Чурапчы» совхоз

— тарилталартан кэлэн совхоз эһеһаа састаа-быгар киирэн оттуур дьөһнө хамнастары ак-кордно төлөнөр;

— совхоз тас өртүгэр оттуур дьөһнө расценка 30 бырыһыан үрдэттиллэр.

Карл Маркс аатынан совхоз

— атын тарилталартан эһеһаа састаабыгар киирэн оттуур дьөһнө эһин тө-лөбүр 30 бырыһыан төлө-нөр, отторун совхоз тер-риториятыттан барыллар;

— хамнастарын 20 бы-рыһыан үрдэтэн туран, отторун 70 бырыһыанна-гар хамнас манньык аһа-дыллар: бастагы суор-таах окко тоннаһыгар 60 солк., иһиксэ суортаахха 50 солк., үһүс суортаах-ха 30 солк.

«Бахсы» совхоз

— тарилталартан сов-хоз эһеһаа киирэн от-тоһууларга эһин төлөбүр 50 бырыһыан көрүлэр;

— совхоз ылар 50 бы-рыһыан отугар аһыла-һыллар сыһаата манньык олохтоһор: бастагы суор-таах от биир тоннаһын 70 солк., иһиксэ суортааһын 50 солк., үһүс суортаа-һын 30 солк. аһылаһыл-лар.

Эрилик Эристин аатынан совхоз

— атын тарилталартан, пенсиялардан эһеһаа

састаабыгар киирэн от-туур дьөһнө эһеһаа чи-лэһингэр көрүлүбүт тө-лөбүр 30 бырыһыан үр-дэттиллэн төлөнөр;

— оттоохуну көтүлүүр, иһаһаһаһа сыһаатан эһе-һаһаһа туттарылыһын эһеһаа эһеһаа ылар эһин төлөбүрлэрин бырыһыа-һын от ыһаҕы 23 күнүгэр дьэри кэмгэ 50 быры-һыан улаатыннарар;

— эһеһаа аахсар хамнастарын от ыһаҕы 23 күнүгэр дьэри кэмгэ 30, от ыһаҕы 24 күнүгэр

аһардаах ыһаҕы 22 күнү-гэр дьэри 20 бырыһыан үрдэтэн төлүүр.

Субуруускай аатынан совхоз

— атын тарилта үлэ-һиттэри мөһү оттуур буоллаһтарына натуралан 30 бырыһыан эһин төлө-бүр көрүлэр;

— эһин төлөбүргө ыһа-һаһаһа 40 км ыһа-һа босхо тигилэр.

«Мындааһаайы» совхоз

— оттоон баһааах дьону барыларын 50 бы-рыһыанга оттоһор.

